

МАТЕРІАЛИ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ,

ПРИСВЯЧЕНОЇ 30-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ
КАФЕДРИ ТЕРАПІЇ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА
П. І. ЛОКЕСА

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

23-24 жовтня 2024 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

Матеріали

*VIII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 30-річчю заснування кафедри
терапії імені професора П. І. Локеса*

23–24 жовтня 2024 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2024

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Андрюшин О. Г., Євстаф'єва В. О. ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ПОШИРЕННЯ ГЕЛЬМІНТОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ В СОБАК	114
Будник Д. Г. ОСОБЛИВОСТІ СЕЗОННОЇ ДИНАМІКИ НЕМАТОДОЗІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	116
Гаврик Б. А., Мельничук В. В. ОСОБЛИВОСТІ АСОЦІАТИВНОГО ПЕРЕБІГУ КТЕНОЦЕФАЛЬОЗУ ТА ДИПЛІДІОЗУ В КОТІВ	118
Долгін О. С. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЕПІЗООТОЛОГІЧНОГО МОНИТОРИНГУ ЩОДО ТРИХУРОЗУ СОБАК НА ТЕРИТОРІЇ МІСТА ПОЛТАВА	120
Євстаф'єва В. О., Натяглий О. М., Натягла І. В. ПОШИРЕННЯ СТРОНГІЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ В ОВЕЦЬ РІЗНОГО ВІКУ ЗА ВИГУЛЬНОГО ТА БЕЗВИГУЛЬНОГО СПОСОБІВ ЇХ УТРИМАННЯ	122
Жадан Ю. Р., Євстаф'єва В. О. ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНИТОРИНГ ЗБУДНИКА ТРИХУРОЗУ М'ЯСОЇДНИХ ТВАРИН У СВІТІ	125
Карпова Д. В., Зажарська Н. М. ЗНАЧЕННЯ МОЛОЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ ТІЛЬНОСТІ У КОРІВ	126
Кігіченко А. С. СЕЗОННА ДИНАМІКА ТРИХУРОЗУ СОБАК НА ТЕРИТОРІЇ МІСТА ХАРКІВ	130
Коне М. С. ЗАХОДИ ЛІКВІДАЦІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ КОЛІБАКТЕРІОЗУ СВИНЕЙ В ТОВ «СІМАДА» с. ПОПІВКА ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ	132
Корчан Л. М., Корчан М. І. ПОРІВНЯННЯ ПРЕПАРАТІВ СЕЛАФОРТ І СТРОНГХОЛД ПРИ ЛІКУВАННІ МАЛОФАГОЗІВ МУРЧАКІВ	134
Корчан Л. М., Корчан М. І. ПОШИРЕННЯ ЕКТОПАРАЗИТІВ У ЕКЗОТИЧНИХ ГРИЗУНІВ ТА ХУТРОВИХ ЗВІРІВ	135
Котелевич В. А., Гуральська С. В., Гончаренко В. В. ЯКІСТЬ І БЕЗПЕЧНІСТЬ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ	137

Плахотна Є. В., здобувач вищої освіти ступеня магістр
Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
e-mail: evstva@ukr.net

ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ПОШИРЕННЯ ЗБУДНИКІВ АКАРОЗІВ У М'ЯСОЇДНИХ ТВАРИН

Вступ. Кліщі поширені по всьому світу та мають спорідненість із різними групами господарів серед ссавців, включаючи людину. Описано понад 30000 видів збудників акарозів, основними кліщами, що викликають дерматопатії, виявлені в родині Canidae, є: *Sarcoptes scabiei var canis*, *Otodectes cynotis* та *Demodex canis* [2,9].

Тому, **метою досліджень** було провести аналіз найбільш поширених збудників акарозів, що паразитують в собак, у світі.

Кліщ *S. scabiei var canis* є збудником саркоптозу, трансмісивної інвазії, яка уражає людей і тварин. Паразит проникає глибоко в епідерміс, викликаючи інтенсивний свербіж, запалення, а в деяких випадках і порушення шкірного бар'єру. У сприйнятливих диких та домашніх м'ясоїдних тварин саркоптеси можуть швидко поширюватися [5,10].

Поширення саркоптозу у світі серед м'ясоїдних тварин наведено на рис. 1 [11].

Рис. 1. Поширення *Sarcoptes scabiei var canis* серед м'ясоїдних тварин у світі

Вид *O. cynotis* – це кліщ, поширений у всьому світі серед собак, особливо поширений серед молодих тварин, оскільки старші тварини можуть набути імунітету до цього паразита. Кішка є природним резервуаром отодектесів і функціонує як джерело інвазії для собак та інших тварин. Цей паразит живиться залишками епітелію і тканинними рідинами на поверхні зовнішнього слухового проходу і прилеглий шкірі, викликаючи сильне подразнення і, як наслідок, зовнішній отит. Таким чином, господар піддається впливу антигену кліща та імунізується проти нього. Відстрочена гіперчутливість хазяїна не спостерігалася, але є докази того, що хазяїн виробляє антитіла на ранніх і пізніх стадіях захворювання [6,7].

Поширення отодектозу у світі серед м'ясоїдних тварин наведено на рис. 2 [8].

Кліщ *D. canis* паразитує в волосяних цибулинах, потових та сальних залозах тварин і людини. Передача *D. canis* відбувається через прямий контакт між тваринами. Демодекоз не вважається заразним між здоровими тваринами після періоду новонародженості, це було доведено при співіснуванні здорових собак та собак з генералізованим демодекозом в замкнутому середовищі. *Demodex canis* присутній у невеликій кількості як коменсал на шкірі та в слуховому проході у 30-80 % здорових собак, але лише у деяких розвивається хвороба. Таким чином, демодекоз є результатом надмірного розмноження кліщів *Demodex* spp. в шкірі

собак [1, 4].

Рис. 2. Поширення *Otodectes cynotis* серед м'ясоїдних тварин у світі

Поширення демодекозу у світі серед м'ясоїдних тварин наведено на рис. 3 [3].

Рис. 3. Поширення *Demodex canis* серед м'ясоїдних тварин у світі

Висновок. В світі найбільш поширеними збудниками акарозів м'ясоїдних тварин, у тому числі й собак, викликаних акариформними та тромбідіформними кліщами, є ектопаразити видів *Sarcoptes scabiei* var *canis*, *Otodectes cynotis* та *Demodex canis*.

Література

1. Beco L., Fontaine F., Bergvall K. Comparison of skin scrapes and hair plucks for detecting *Demodex* mites in canine demodicosis, a multicenter, prospective study. *Annual Conference of the European Society of Veterinary Dermatology; European College of Vet Dermatol.* 2007. P. 381
2. Craig M. Surface mites in dogs, cats, and rabbits. *Companion Animals.* 2016. № 21(12). P. 678–684.
3. *Demodex canis* Leydig, 1859 in GBIF Secretariat (2023). GBIF Backbone Taxonomy. doi:10.15468/39omei
4. Diagnosis and treatment of demodicosis in dogs and cats: clinical consensus guidelines of the World association for veterinary dermatology / R. S. Mueller et al. *Veterinary Dermatology.* 2020. № 31 (1). P. 4–e2.
5. Kalema-Zikusoka G., Kock R. A., Macfe E. J. Scabies in free-ranging mountain gorillas (*Gorilla beringei*) in Bwindi Impenetrable National Park. Uganda. *Veterinary Record.* 2002. № 150. P. 12–15.

6. Medleau L., Hnilica A. Parasitic skin disorders. In Small animal dermatology – a color atlas and therapeutic guide. 2nd. St. Louis, Missouri E.E.U.U: Saunders Elsevier, 2006. P. 102–108.
7. Muller and Kirk's—small animal dermatology / D. W. Scott et al. 6th. Philadelphia, PA: W.B. Saunders Company (Philadelphia), 2001. P. 457–474.
8. *Otodectes cynotis* (Hering, 1838) in GBIF Secretariat (2023). GBIF Backbone Taxonomy. doi:10.15468/39omei
9. Rodríguez R., Ortega A., Rosado J., Bolio G. Factors affecting the prevalence of mange-mite infestations in stray dogs of Yucatán, Mexico. *Veterinary Parasitology*. 2003. № 115. P. 61–65.
10. Sarcoptic mange: an emerging panzootic in wildlife / L. E. Escobar et al. *Transboundary and Emerging Diseases*. 2021. № 69 (3). P. 927–942.
5. *Sarcoptes scabiei* (DeGeer, 1778) in GBIF Secretariat (2023). GBIF Backbone Taxonomy. doi:10.15468/39omei

УДК 636.8:595.775:595.121

Пономаренко В. М., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Інститут ветеринарної медицини НААН України, м. Київ, Україна

e-mail: evstva@ukr.net

ПОШИРЕННЯ НЕМАТОДІРОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ

Вступ. Нематоди роду *Nematodirus* паразитують в тонкому кишечнику жуйних тварин (овець, кіз і великої рогатої худоби) і реєструються по всьому світу, частіше в помірних зонах. Нематоди є важливими патогенами для жуйних тварин, які викликають гострі та хронічні запальні процеси у шлунково-кишковому тракті у дорослих і молодняку [1, 2].

Нематодіруси можуть викликати гастроентерит, пов'язаний з кишковими кровотечами. Нематодіроз пов'язаний із впливом інвазійних личинок на тварину при її зараженні, переважно, у пасовищний період. Часто зустрічаються змішані інвазії декількох видів нематодірусів [3].

Як правило, у старих тварин розвивається стійкість до деяких видів. Доведено, що тварини у віці приблизно від 2 місяців до 2 років найбільш сприйнятливі до нематодірозу. Через вплив паразитів на фізіологічний стан тварин інвазія, особливо у молодняку, є основною причиною розвитку патологій травлення, імунодефіциту та порушення росту та розвитку телят [4, 5].

Отже, актуальним є вивчення особливостей поширення нематодірозу великої рогатої худоби в Україні з урахуванням вікової динаміки інвазії.

Метою досліджень було дослідити поширення нематодірозу великої рогатої худоби в умовах приватних господарств Полтавського району.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження виконували протягом 2023–2024 рр. на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету та в умовах приватних господарств Полтавського району, де утримують велику рогату худобу